

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezuševoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS, v Faflekovoj hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglase plače uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

„Što je za državo . . .“

Odbor za zidanje sokolskoga doma v Murskoj Soboti je v zadnji številki Mürszke krajine objavo pozvanje na ljudstvo, da naj pomagajo za zidanje doma. Nikaj nemamo proti tomi; odločno pa moremo zavrniti način, kak v tom pozvanji apelirajo na nas Prekmurce. Odbor se najpre v svojem pozvanji obrača do vsej, ki ljubijo naš narod i našo državo, da pomagajo za zidanje sokolskoga doma. Pitamo samo: od kda ma „Sokol“ z arende vso ljubezen do naroda i države? Z vsem povdarkom zavračamo to miselnost, štera je nešternoj gospodi prešla v meso i krv. V Prekmurji ne potrebujemo nikšega „Sokola“ za to, da bi rešavao naš narod i našo državo. Zadosta smo že pretrpeli za to, da smo bili narodno osvedočeni, zavedni, i to že te. kdaesče Sokol niti ne znao, da so na sveti prekmurški Slovenci.

Jako značilno je nadale v pozvanji tudi to, da nam odbor obečavle, da nam bodo oni, šteri pridejo za njimi zahvalni za naše dare. Prvo, ka gledoč na to moremo zapomniti, je, ka vupamo, da bodo njihovi potomci za Prekmurje bogši, nego so oni; drugo pa, da ne bomo Prekmurci zidali domov drugim, nego najpre samim sebi.

Nadale smo opazili, da sta pozvanje podpisala načelnik dr. Franjo Farkaš, kak sodnik i tajnik Leopold Armič kak drž. geometer. Predvsem izjavlamo, da nemamo nikaj proti tomi, či bi pozvanje podpisala imenivaniva gospoda, kak osebi; očivesno pa pitamo, ali je to v interesi ugleda naših državnih oblasti, da takša pozvanja podpišujejo državni službeniki z očivesnim pristavkom svojega službenoga položaja. Bodite osvedočeni, da zatoga volo ne dobite niti dinara več za svoj sokolski dom! Kak pa to vpliva na naše priprosto ljudstvo, si pa lahko vsakši sam predstavlja.

Že dnes pa opomenemo verno prekmursko ljudstvo, da je Sokol, i to posebno v Prekmurji, povsem priobesek Pribičević—Žerjavove stranke, štera nam tak goreče vsiljavle brezversko „Domovino“. Ka smo Vam tanačivali za „Domovino“, to ešče vekšoj meri vala za Sokole.

Kak Radičov „Dom“ i kak Radič sam.

V zadnji številki je Radičov »Dom« na prvom mestu objavo govor čehoslovaškoga poljedelskoga ministra Hodže. Minister je govorio od važnosti kmečkoga stana. Z zgodovinskimi podatki je dokazao, da so tudi tiste države, v šterih je bole razvito rudarstvo i fabrikantstvo kak poledelstvo, zpoznale, da brez kmečkoga stana niedna država nema obstanka. Te stan je fundament, na šterom obstoji življenje i napredek države. Ar je kmečki stan tak važen i tak neobhodno potreben je minister povdaro, da se njemi mora od strani državnoga vodstva, od strani vlade posvečivati kem več pazlivosti. Vlada si mora prizadevati, da pomore kmečkomi stani do kem vekšega napredka i blagostanja.

To je kratka vsebina govora, šteroga pa je „Dom“ v celoti objavo. S tem činom je tudi Radič s svojov strankovvred odobrio govor češkoga ministra Odobrio je med drugim tudi njegovo

zahtevo, da naj vlada kem bole podpera kmečki stan. To je vse lepo. Samo nekaj ne v redi; najpre to, da Radič samo v svojem listi postopa tak. V Belgradi je čisto inačisi. Tam tak dela, kak da kmečkoga ljudstva niti poznao ne bi.

Kak vsigdar naglašja, je on predsednik „seljačke“ (kmečke) stranke i minister v vladi, štera vodi „seljačko“ (kmečko) politiko. A kakša v istini ta kmečka politika? Takša, da je vladna večina za to, da se carina na gospodarsko šker vsigdar povišavle i da se naj niti plügi ne smejo brez cavine voziti v državo. Takša je, da kmečkomi stani nalaga vsigdar vekšo dačo i nešče čüti i čütiti kak te kmečki narod ječi pod neznosnim terom. Češki minister je povdaro, da je kmečka politika mirolubna (brez vojaške sile). A kak dela Pašič-Radičova »kmečka« vlada? Tak, da samo poviški proračuna vojnoga ministerstva znašaje več, kak celoküpní proračun kmetijskoga ministerstva. Čeravno je to ministerstvo v našoj državi najbolje važno.

»Dom« zaman piše tak, če pa njegov gospodar Radič ravno nasprotno tomi dela. S svojim postopanjem on ne pokazao i ne kaže niti pičice löbezni i smilenja do kmečkoga stana. Hvali ga samo z rečmi, da bi ga slepio.

NEDELA.

V posti peta ali tiha. Evangelij je spisao sv. Jonaš v 8. poglavji od 46. do 59. vrste. Tisti čas je Jezus povedao židovskoj vnožini: »Što med vami me more tožiti greha? Či vam pa istino gučim, zakaj mi ne verjete?«

Že v starom zakoni je Bog nazvesto svojemi ljudstvi verske istine, vendar pa ne v svojoj popolnosti. Nasveščamo je pač samo telko, kelko je to potrebno bilo da ljudi pripravi na prihod, na sprijem Zveličarov. Popuna svetloba nazveščeni verski navukov nam je zasijala komaj s Kristusom. On je prišeo, da zapovedi izpopuni, da nam pokaže pot popolnosti. Zato pravi: »Jaz sam pot, istina i življenje. (Jan. 14, 6.) Jaz sam svetlost sveta.« (Jan. 8, 12.)

Vekša popolnost krščanstva ne obstoji samo v tom, da so navuki novoga zakona dosta zvis-

nejši, da je poleg drugi zapovedi Kristus oznano zapoved popolnosti, zapoved krščanske ljubezni do Boga i bližnjega, nego popolnost krščanstva obstoji v tom, da nam je Kristus dao neskončni zgled, kak moramo spunjavati volo nebeskoga Oče. On sam i edini poleg njegove matere Marije je lehko pitao ljudstvo: Što med vami me more tožiti greha? I to ljudstvo so ne bili samo v njega vervajoči, pač pa dosta njegovi nasprotnikov, ki so komaj čakali, da bi ga mogli v kakšoj reči zgrabiti. Kristusov neskončno lepi vzgled je sijao že v njegovom življenji i sija vsa stoletja skoz i bo sijao vso večnost. Zaman je bilo vse prizadevanje njegovih nasprotnikov. Krivili so ga da ma hüdoga düha, pa njegovoga veličanstva neso mogli zmenšati. Zatožili so ga, krivo proti njemi svdočili, ga križali, nego ravno na križi je Kristus začeo svojo zmago nad svetom, štero zmago je dovršo pri svojem gorstanejni. I ta svetloba njegovoga vzgleda nam sija v svetoj Matericerkvi do dnes. Zaman so stanoli proti Kristuši krivoverci i brezverci, vsi, prav vsi so morali priznati, da je Kristus vzgled popolnosti. Celo Renan, ki je najbolje divjao v svojoj knjigaj proti Kristusi i njegovoj cerkvi, dokončavle svojo knjigo s tov mislijov: »Vsa stoletja oznanüjejo, da je med zemelskimi sini ne bio vekši rojeni od Jezusa.«

To znamenje svetosti nosi tudi Kristusova cerkev. Sveti so navuki, štere njoj je zročo njeni nastaviteo, sveta so sredstva, s šterimi vodi svoje vernike v nebesa, sveti so tisti, ki verno izpunjavlejo te navuke. O kakšoj veličanstvo davle vse to Matericerkvi! Kelko veliki značajov je zgojila Matericerkvi v svojoj sredini, ki toti Kristusa neso v svetosti dosegnoli, pač pa nasledivali i nam kazali s svojim življenjom pot za njim!

Govor narodnoga poslanca Jožefa Klekla.

(v zbornici, kda so razpravljali od potrošev za ministra ver.)

Gospodje narodni poslanci! Služba apostolov s svojim dostojanstvom, s svojim osvedočenjom dužnosti i odgovornosti je prišla na njihove naslednike, na püšpeke i dühovnike kat. Cerkvi,

Zmagovalec Jernej.

XII. (iz polščine R. J.)

Jerneji noge trepečejo, puška ga strašno teži in nikaj ga diši, kak močen joč. Zavolo Magde? Zavolo Pognebina? Zavolo oba se razmi, nego za mlajšega vjetnika njemi je tak žao, ka si nemre pomagati.

Včasih se njemi vidi, kak či bi spao. Viher narašča. V žvižganji vetra se čüjejo čüdni kriki in glasi.

Samo naednok se Jerneji vsi vlasje pod čakov zgicajo . . .

Tak se njemi vidi, kak či bi tam nindri globoko v temnom logi, v mokrom borovji nikaj ječao i djao: »Pri nas, pri nas, pri nas!«

Jernej se stepe i vdari s kopitom na tla, da bi se predramo.

Počasi se spoti . . . Pogleda okoli: vjetnika ležita v koti, lampica brli, veter vleče, vse je v redi.

Svetloba kaple posebno na obraz mladega vjetnika. Pravi deteči obraz ma. Oči ma zaprte, pod glavov ma slamo. Podoben je mrtveci.

Ešče nikdar ne bilo Jerneji tak težko pri srci. Nikaj ga stiska za grlo, iz prs njemi sili joč.

V tom hipi se starejši vjetnik obrne na drugo stran i pravi;

»Leljko noč, Vladek . . .«

Nastane tššina. Edna vöra preteče. Jernej trpi. Veter znova brni kak pognebinske orgole. Vjetnika ležita tiho, naednok pa se mlajši zdigne i zakriči:

„Karol?“

„Kaj?“

„Spiš?“

„Ne . . .“

„Čüješ! Jaz se bojim . . . Povej či ti je vola, jaz bom molo . . .“

„Li moli!“

»Oča naš, šteri si v nebesaj sveti se ime pridi k nam tvoje, kralstvo . . .«

»Joč naednok pretrga molitev mladoga vjetnika . . . vendar se čüje:

»Bodi . . . vola . . . Tvoja! . . .«

»O, Jesuš!« zakriči bridko Jernej. »O, Jesuš! . . .«

Ne! več nemre trpeti! Še eden trenotek, nato pa zakriči:

»Gospodek! jaz sam tudi tam doma gde vidva . . . Potem skoz okna . . . v log . . . Naj se zgodi kajkoli!

Začüjejo se stopaji. To je patrolja i ž njov oficer. Straže se spreminjajo.

Drügi den zaran je bio Jernej jako pijan. Tretji den tudi.

z ednov rečjov na Matercerkev. To pa po Kristusovoj, teda božoj zapovedi. I vseširo, kde živejo tej njihovi nasledniki, to je Kristusova cerkev, tam žive i tudi more živeti i to neogibno, či šče dosegnoti namen Kristusovoga prihoda na svet, najpre jakostno prenovitev sveta i zveličanje duš, pravim kdekoli žive Kristusova cerkev, mora živeti i razmevanje do njenoga poslanstva. Živeti pa mora to razmevanje :

1. pri podanikaj vsej držav, štere Cerkev ma v svoji naročaj,
2. v državi samoj.

V šteroj državi pa toga razmevanja nega, kde Kristusovomi, vse prenavlajočemi duhi postavljajo zapreke, tam propada, tam mora neogibno propadati vse, posamičen človek, družina i končno tudi država sama. Zgodovina vči Kristusova vera, ar jo napaja njegovo božanstvo, je mogla edino rešiti nekdašnji poganski svet, nekdašnje poganske države i edino ona je zmožna, da to včini zdajšnjemi poganskomi sveti, zdajšnjoj človečoj družbi i državam, štere so po bojni nastanole. Edino po Kristusi je mogoče prenovitev i rešitev zdatšnje človeče družbe.

Armada brezi zdržavanja boži zapovedi ne zdrži, čiravno računa milijone. Ravnanje države brezi čüta odgovornosti, štero terja Kristusova vera, nemre zadovoliti državlanov, čiravno je imenitno plačano izvršavajoče ravnitelstvo. Pravičnost je fundament kraljestev. Pa te pravičnosti nemre roditi niedno drugo drevo, zvün dreva Kristusove vere. Fundament države je ne močna vojska, ne razvito narodovo verstvo, ne visika izobrazba razuma, pač pa pravičnost, poštenost, štero rodi vera. Kde nega toga fundamenta, se podere tudi najmočnejša država; kde pa je te fundament globoko skopani i vtrdjeni, tam se ešče mala država opomore, vredi i zacvete v dobro biti naroda. Rušine veliki držav več kak očivesno kažejo istino Kristusovih reči, da brezi njega nikaj nemremo včiniti i v popolnoj verskoj svobodi cveteče države potrdijo druge bože reči: „V njem moremo vse.“ Kda mi je čast v imeni Jugoslovanskega kluba govoriti od potrošov ministrstva za vere, včnim to svojo dužnost z rečmi, da pomagam vtrdjavati fundament države i pravičnost po veri Kristusovoj.

GLASI.

Murska Sobota.

Občinska revizija. Veliki župan mariborske oblasti je poslal v Mursko Soboto posebno revizora, da pogledne občinsko poslovanje v zadnji letaj. G. revizor Zamida je prej najšeo, da

Sledeče dni so prišle nove bitke . . . i častno mi je naznaniti, da je naš jának znova vednako hodo. Po tistoj noči je večkrat mislo na kantico, v šteroj se zmirom dobi kaj pijače, i včasi tudi pozablenje. V boji pa je bio vsikdar bole divji i je zmagovao.

Znova je minolo nikaj mesecov. Bilo je kesno v sprotoletje. V Pognebiní so cvele črešnje i se odele z lepim listjom, na njivah pa je zeleno žito. Magda je sidela pred hižicov i lúpala krumpline, drogne, šterim pri nas pravijo, da so »svinjski«. Bližala se je žetva. V Pognebiní je nastajala lakota. Tudi na Magdinom obrazi se je poznalo. Da bi si pregnala iz glave vnoge skrbi si je stenkim, prisiljenim glasom začnola popevati: »Moj Janček na vojni zdaj piše mi eno:

Za njim bom šla sama, me vzeme za ženo.“

Vrabli na črešnji so čivkali, kak da bi njoj šteli pomagati. Ona pa je med spevanjom zamišlena pogledala zdaj na psa, štteri je spao na sunci, zdaj na cesto, šttera je šla mimo hižičke, zdaj pali na peško pot poleg ogručeka na njive. Prek njiv se je vidila postaja. Magda jo je večkrat pogledala i Bogi hvala, ne zobstom. Tam v daljavi se je nikaj gibalo i vsikdar bliže prihajalo. Žena si je nad očmi z rokov napravila senco, nego zavolo sunčne bliščobe je ne mogla spoznati, ka bi bilo. Samo Rinko se ie zdramo, zdigno glavo i malo zalajao, z repom začno migati,

menka v občinskoj blagajni vnogo več kak se je prle mislilo, najpre več kak 40 jezero dinarov.

Velka Szaparyjova šuma (93 plügov) v Tešanovci je k odaji. Šuma je razdeljena na menše parcele, šttere se posamično odajo.

Inšpekcija. Minoči tjeđen je obiskao tukajšnja gimnazijo inspektor za srednje šole g. Pečovnik iz Maribora. Na gimnaziji se je müdio 2 dni. Pri toj priliki opomeno merodajne faktore, naj se v pravom časi pobrigajo, da bo VII. razred prišestno leto pravočasno dovoljeni.

Avtomobilna vožnja med Murškov Sobotov i Dolnjov Lendavov je pali dovoljena. Od 15-ga toga meseca dale vozi redno po istom voznom redi kak svojčas poštni avto. Neštterne občine so se zavezale, da bodo skrbele za dobro stanje cest i poti, po štteri vozi avto.

Nova tiskarna. Čüje se nekše šušlanje, da se prej tiskarna »Panonija« preseli z Gornje Radgone v Mursko Soboto. G. Vesnik je spoküpo vekši deo delnic (akcij) i zato jo šče v Soboti meti. Tiskarna de zozidana nekdi v Benkovom ogradi. Mela de vpelano tudi Benkovo elektriko.

Noblesa Murske Sobote. Mi Sobočanci smo že odnekda jako »nobel«. Naša največša noblesa pa je v tom, da »nobel« jemo. Včasi so nam pravili, da z vilicami jemo sedeno mleko, pa si ešče zavolo noblese potom zobe trebimo. Na dnesden se s tem več nemremo postaviti, pač pa se postavljamo s tem, da jemo dragše meso, kak indri. Mi smo pač dosta naprej kak Ljubljana i Mariborčanje pa amen. Oni küpüvlejo govedino samo za 15 Din. mi pa bormič za 19 Din. Istina, ka se vsaki tjeđen na stotine živine zvozi iz sobičke postaje — i to nas tudi veseli, da pol delavci ležej živino odajo — vendar pa se po mešnicaj v Soboti trži meso naše domače živine, za šttero ne trbe plačüvati železnice. Pa vendar te čüdeo razloček! Oblasti, pali delo za vas, da napravite pravico!

Slovenska Krajina.

Šolske sestre v D. Lendavi so na posredüvanje narodnoga poslanca Klekl Jožefa dobile od min. prosvete dovoljenje, da smejo odpreti v D. Lendavi šolski vrtec (ovodo). Celo mesto je želelo to i zdaj se veseli, da se njemi je žela spunila.

Trgovcom. Večkrat se zgodi, ka se našim domačim trgovcam ne dovoli, da bi odavali monopolske reči, soli, cukra i petróleja. To je krivica. Ar so prinase ešče stari zakoni vu veljavi, vsaki naš trgovec, čeravno je po l. 1919. dobo obrt sme te reči tržiť. Čebi žandarje ali financije pripovedavali, trbe apelalivati na ministerstvo trgovine v Beograd. Zakona naj se vsaki drži. Austrijski obrtni zakon neje potegnjen na Prek-

nastavlaov vüha, obračao piavo na obe strani. Kak se je tista figura po polji približavala, tak se je bole čülo nikše votlo popevanje. Naednok samo Rinko skoči, se zažene na polje proti prihajajočemi človeki. Zdaj je Magdo škrab obišeo i preplašeno djala: »Jernej, eli je ne Jernej?«

Naglo je skočila gori, tak ka se je košara s krumpli prevrgla. Nikše dvombe več, on je. Rinko jo ves veseli skakao po človeki. Magda se je v velkoj radosti zagnala proti i na ves glas zakričala:

»Jernej, Jernej!«

»Magda! Jaz sam!« je odgovarjao Jernej pa hitrej stopao.

»Jaz sam že mislila, ka te več nede nazaj... Mislila sam si bujli so ga . . . Kakši si, joj? Zdelani, zmantrani! Bog moj, ti sirmak! . . . No, pa da si li prišeo! Idi notri. Francek je v šoli. Nemški jezik dela deci veliko težavo. Dete je zdravo. Gledala pa kak ti. Je že čas, ka si prišeo nazaj. Sama si nemrem pomagati. Sirmastvo, sirmastvo! Kuča se podira, na štale teče. Oj, Jernej, Jernej! Samo, ka te vidim zdravoga. Kakšo nevolu sam mela s krmov. Sosidovi so mi pomagali. Ka pa ti si zdrav? Za božo volo, ka ti pa je Jernej, vej pa hodi notri. Ka ti je?«

(Dale.)

murje, novoga za celo državo pa nega. To na znanje par nevoščenim demokratom, ki našim domačim lüdem ne püstijo živeti.

Črensovci. Pri nas se društveno življenje lepo razvija. Preminoči tjeđen je orlovsko društvo priredilo dvakrat igro, ednok v Žižkih ednok pa na G. Bistrici. — Gasilsko društvo si je pa nabavilo glasbene instrumente i se pod vodstvom g. nadučitela S. Lüthara pridno vadi vu igranji. Včenje se vrši po v zapisniki danoj izjavi samo za nastop pri cerkvenih slovesnostih i pri domačih zabavah kak na gostüvanji a nikdar ne v krčmi ali kakši drugih spodobnih veselica.

Navuk za tretji red bo v Črensovcih na vüzemski ponedek po večernici.

Misijon na Tišini se začne na vüzemski ponedek. Prve tri dni bo za ženske, potem za dekile; druga polovica pa za moške i dečke.

Novi gerent. V Beltinci je dozdašnjega gerenta občine Štefana Balažič velki župan mariborske oblasti razrešo njegovi poslov. Na njegovo mesto je imenüvani Štefan Baligač. Oh, tej večni gerentje! Nekda smo ešče konči to pravico meli, da smo sami zaberali tiste, ki so vodili občinske posle i vertivali z našimi občinskimi potroši, zdaj pa nemamo niti toga. Centralizem je tudi to malo avtonomijo požro.

Novo postajico na železnizi Murska Sobota—Ormož poleg Dokležovja z velkov nagloščov delajo. To se zna, ka ne država, nego sami, Dokležanci pa lžakovčarje. Drugi so ne šteli pomagati z delom, konči nekelko, čiravno njim bo ravno tak na hasek kak nam. Po pravici bi morala država dati delati, ar bo ona mela od toga tudi hasek. Pa či nešče! Potrebno pa je bilo. Zato vsa čast tistim, ki so razmeli, ka je celomi kraji na hasek i so za to tudi trüde doprinesli. Tak se čüje praviti, ka bo postajica odpreta za vožnjo na cvetno nedelo. Zagvüšno pa se ešče neve.

Kraja. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo v Šalovci v dreto v trgovino g. Kalman Pressa Neznani storilci so odnesli večjo vnožino blaga v vrednosti okoli 1500 Din. Storilci so najhitrej odišli prek meje.

Država.

Ponarejanje potni listov. Amerika, to je za vsakoga, ki si šče kaj bogše prislüžiti, pravi paradizom. Na amerikanskom konzulatu v Zagrebi so prišli na sled, da so neštterni ponaredili potne liste za Ameriko, ar proti prepovedi ščejo iti v Ameriko. Nekaj lüdi je že zatogavolo zapreti.

Velki viheri v Dalmaciji. Na morskome obrežji je bio zadnji čas velki viher, štteri je napravio precu kvara. Na železnici Split-Sinj je prevrgeo celi vlak, lokomotivo (peč) i pet vagonov. Tudi na železnici Gračac—Split so morali staviti vožnjo. Na morji pa je jako spokvaro viher edno ladjo, šttera je vozila v Afriko.

Betežna Avstrijska deca v našoj državi. Pokrajinski vladí v Graci i Linci sta zaprosile našo vladu, da dovoli, ka pripelajo brez težkoč betežno deco na morskome obrežje v našoj državi, da bi se tu vračili. Vse tak zgleđa, da bo njim naša vladu rada šla na roko.

Kraja na zagrebečkom vseučilišči. Na tehničnoj fakulteti (kde inženjerje včijo) je edno zajtro nedavno zapazo sluga, da so dveri v blagajniškoj sobi malo odstržnjena. Šo je notri i vido, da je vse razvlečeno. I taki je znao, da se ide za krajo. Naznana je to ravnateli fakultete i blagajniki. Teva sta pozvala policijo, šttera je preiskala, da so tovaže prevrtali železen omar, kde so bili penezi. Odnegli so 25 jezero din. Pozabili pa so odpreti menši predeo, v šterom je ešče 230 jezero din. ostalo. Tam so tudi nihali obveznice za vojno odškodnino, šttere so bile vredne do 370 jezero din. Najbrž so ne znali, da majo obveznice kakšo vrednost, ar bi je ovači s sebov odnesli i ne z njimi nastlali sobe. Za krajo so se dobro pripravili. To se vidi iz toga, da so vso telefonsko žico (drot) sprevezali, da ne bi mogli telefonirati za pomoč.

Zvone so posvetili mil. püšpek Karlin v Maribori v Bühlovoj livarni. Med posvečenimi zvonovi se nahajajo tudi zvonovje z Turnišče.

Sanatorium v Maribori. Premočnejši betežniki navadno radi iščejo zdravje v kakšem sa-

natoriumi. Opomenemo občinstvo, da mamó v Maribori jako nobro vrejeni moderni sanatorium. Škoda bi teda bilo hoditi inán v sanatoriume, či pa mamó tak blúzi. Cene so iste kak v drúgi bolnišnicaj. Posebnost toga sanatorija pa je ta, da si vsaki lahko sam zabere zdravnika.

Zmešana ženska je prišla neznano odked 4 marca k Sv. Andraši v Slov. Goricaj. Stara je od 24 do 30 let, bole visike postave i ma v zgornjoj čelústi 8 napravljeni zobov. Oblečena je v sero obleko, rjavi plašč, na glúvi pa ma seri svileni robec. S sebov nosi novo ročno torbico a 270 din. penez, 2 falata toaletne žajfe pa rožnivenec. — Što bi mogoče žensko poznáo, ali znáo, od ked je, naj naznani to: Rudolfi Rola, p. Sv. Andrej v Slov. Gor.

Trojčeti je porodila Julijana Karene v Zlogonjskoj gori na Kranjskom. Med njimi je 1 dečak pa 2 deklički. Vsi so prav zdravi pa črstvi. Tri mesece je mati vse tri nadajala. Ar pa je si-rotá i si nema bogzna s kem podvoriti, je preveč oslabela i je morala edno dete vkrej dati. Tretje dete je v oskúbo vzeo zavod za zdravstveno varstvo dece »Dečinski i materínski dom kraljice Marije« v Ljubljani.

Falska elektriika je vsikdar dragša. Pri napelavanji elektrike navadno največ košta napelavanje. Kem bliže k elektrarni so kakši kraji tem menje košta napelavanje i posvet je túdi falejši. Tak so túdi kmetovje blúzi. Tak skrbilivo napelavali elektriko, čiravno so za vsaki posvet morati samo zá napetavanje plačati 500 Din. Vendar so prenesli stroške ar je tok bio falejši. Meli so s falskov družbov pogodbo, štere se pa polski kapitalisti neso držali. Že lani so tok podragšali skoro za ednok telko, i letos pali telko. Kmetovje iz Hoč i Slivnice so sklenoli, da elektrike več nedo meli i falsko družbo pa ščejo tožiti, ar se je ne držala pogodbe. Čúдно je to da kapitalisti te podragšajo električni tok, gđá vrednost dinara raste. Pa túdi oblasti, štere vsakoga pritisnejo, či količkaj dragše oda svoj liter mlekeca, prej pri tej kapitalistaj nikaj nemrejo napraviti.

Dopisi.

Zahvala. Podpisana Marija Trafnik, 47 let stara z Murske Sobote št. 381. sam betežala že 7 let na močnom trahomaši i sam bila že skoro popolnoma slepa na obe okej. Gosp. dr. Jožef Glančnik, srezki zdravnik v M. Soboti, so me napotili na oddelek za oči v državnoj bolnici v Ljubljani, kde sam se dala vraciti od 22. sept. 1925. do 31. januara 1926. Domo sam prišla popolnoma zdrava. Vidim na obe okej i ne potrebujem več voditela pri hodi. Zahvaljujem se po toj poti g. dr. Glančniku za dober nasvet (tanáč), g. dr. Ješeti, primariji oddelka za oči v Ljubljani pa za njihov nesebični trúd za moje zdravje. Prisrčna zahvala častitim sestram usmiljenkam za ljubeznivo podvorbo. Bog jim plati stotero! Svetujem (tanáčivam) vsakomi trahomaši ki je potreben posebnoga vracenja, da se itaki poda v bolnico k g. primariji dr. Ješeti v Ljubljani, kde bo naskori ozdravljeni. Vracenje trahomašov je brezplačno!

MARIJA TRATNIK I. r.

Pripis. Ednako srečno ozravljenje je na istom oddelki v Ljubljani doživela pred petimi letmi moja sestra. IVAN JERIČ vrednik.

Domača politika.

V našoj državi mamó telko ministrstev, da se razprave za potroše posamičnih ministrov izda vlečejo. Razpravljali so te tjedén za več ministrstev.

1. **Ministrstvo za ljudsko zdravje** prosi 305 i pol milijona din. V imeni naše stranke je govorio poslanec Strcin. Pokazao je z očivesnim broji, da je zdravstvena skrb vlade za Slovenijo slaba. Govorio je za zbugšanje bolnic v Sloveniji. Posebno je pa povdaro, naj se ešče v Maribori postavi edna bolnica za zmešane, ar je samo edna premalo. Ta edina bolnica za zmešane je v Studenci. Tesna pa je tak, da v ednoj posteli spita podva. Potroši za slovenske

bolnice so se zmešali za 5 i pol miljone, čiravno mi plačujemo ogromne davke. Poslanec Pucelj je šteo smešiti naš zdravstveni siromaški položaj, pa je morao vtihnóti, kda so naši poslanci pokazali, da je govori neistino.

2. **Potroši za vojnoga ministra** znašajo 2 jezero 4 stotrinajst milijonov. Proti prevelkim potrošam je govorio poslanec Bedjanič. Povdarjao je, da bi zadostúvalo, ka bi vojaki slúžili samo 6 mesecov. Naši mladenci naj slúžijo v domačem kraji, kde so privajeni vremeni. S tem bi dosegli to, da se ne bi malarija raznesla po celoj državi. Pred vojnov nesmo poznali toga betega i túdi zdaj ga nebi bilo telko, či bi mladenci gde bliže slúžili. V vojski je 172 generalov, pa niednoga Slovenca ali Hrvata. Terja, naj našim vojakom pri vojski ne preklinjajo očeyov i mater i naj je ne krmijo z „Švabi“.

3. Razpravljali so túdi potroše *ministrstva za javne dela*. Pri tom ministrstvu se najbolje zapostavla Slovenijo. Ešče niedne ceste so ne delali za te vlade v Sloveniji. Oblasti pobirajo potroše za krajne poti. Tej penez pa krajevnim cestnim odborom ne splačajo. Radičovi privrženci, posebno poslanec Pucelj neso meli niedne reči za Slovenijo.

4. Pri potrošaj za železnice je bilo preci živo. Od naše stanke je govorio poslanec Pušenjak, šteri je dokazúvao, da so zasebni fabrikantje državo znorili v dvema letoma za 870 milijonov dinarov.

Finančni minister Stojadinovič je prišeo z Amerike i kak samo on pravi, je preš nekaj dosego.

Svetovna politika.

Vsi dogodki se súdejo okoli Društva narodov. Nemci so trdokrvni v tom, da morajo Nemčijo naj prle vzeti u Društvo i potom do ešče komaj govorili od sprejema Polse države. Vsa znamenja kažejo, da je Društvo narodov na pesek zozidana hiša, ar ga ne vodi duh Kristusov.

HEIMER OSKAR je svoj zobni atelier premestio v Hartnerovo hišo.

Glasi iz katoličanskoga sveta.

Pij XI od tiska. Na svetek Razglašanja Gospodovoga je meo papa jako lepi góvor od tiska. Pravo je: »Kak važno je Razglašenje Gospodovo i tisk! Svete istine, svoj navuk je Gospod razodeo pri svojem rojstvu pastirom po angelaj, tem modrim se je razglaso i s tem poganskemi sveti po zvezdi vodnici, drúgi so ga pa spoznali po Njegovih delaj samih itd. Dnesden pa je na sveti drúga moč, inačiša sila, ki vodi, naznanja i vlada človeško mišljenje: tisk. Slab tisk, pohúšliv tisk, ki se v jezero, ja v milijon izvodaj pretiska i ide med ljudstvo, kelko prokletsva napravi, kelko dúš pogúbi i jih odvne od Lüči iz Betlehema! Inasprotno dober tisk, kelko dobroga, zaslužnoga napravi človeškoj družbi! Kak velki apoštolat za katoličanca.

Apoštolat za dober katoličanski tisk je važen posebno dnesden, gda je ves svet preprenen s tak niskotnim tiskom, vničújočim telko i telko lúdi, šteri čtejo takši tisk.

Najbogše apoštolsko delo, za štero mora vsakši katoličan skrbeti, se napravi, če se širi vsešiom dober kršćanski tisk.

Velko katoličansko osvedočanje so pokazali katoličanci v Parizi. Okoli 60 jezer se jih je zabralo pod vodstvom dva púšpeka i bivšega generala Castelnana i šlo v procesijo po Parizi. Do štirijezero brezvercov se je nabralo, šteri so šteli mešati i motiti pohod katoličancov, pa tej se neso dali motiti. Na Francozkom je vlada toti brezverska, vendar pa se v novejšem časi začne jako vtrdjavati katoličansko osvedočenje. Voditeo katoličanskoga gibanja, štero ide za tem naj bode v šoli veronavuk i naj ze vse javno življenje naravnave po navukaj Kristusovih, je bivši general Castellan.

Preganjanje katoličancov v Meksiki je vsaki den hújše. Že celo več mantrnikov majo. Tak so pred kratkim šli fabrički delavci v cerkev opravlat svoje verske dužnosti. Protiverski ljudje štere vlada podpira so vóni čakali. Kda so ovi prišli vó, so začnoli na nje strelati i so jih 6 strelili k smrti. To se je zgodilo v varaši Guadalajara. — V Jalisu pa so zapovedali, zapreti katoličansko farno cerkev. Plivanoš je po svojoj vesti toga ne mogeo pa túdi ne dužen bio včiniti. Oblasti so nato štele cerkev po sili zapreti. V cerkvi zabrani verniki so se proti postavili i zahtevali svoje pravice. Začela se je bitka. Trije so bili mrtvi, več pa jih je bilo težko ranjeni.

Pošta upravníštva.

John Talijan. Steelton. Dobili 170 Din. Stem ste plačali lansko naročnino i na letos 20 Din. Najlepša hvála. **Trplan Karol. Markovci.** Na sirote iz srca radi počakamo. **Celec Franc. M. Sobota.** One tri so bile podpisane. Pismo pri gospodi v Maribori. **Kolmanko. Alojz Korovci.** Na 1. 1925. vse plačano. Hvala lepa za gorečnost. **Gjürec Jožef Večeslavci.** Na lani ste ešče krajcara ne plačali ni za Novine ni za M. List. Zato smo Vam kalendara ne mogli poslati. Zdaj Vam ga pošljemo brezplačno a po povzetji, pa plačajte stari dug. **Vsem.** Dug za naročnino je tak dug kak vsaki drúgi dugi poleg dúšne vesti ga je dužen vsaki povrnóti. Dúšnovest pa vüpamo se, da vsi mamó. **Mekiš Janoš.** Novin ne sila nazaj pošiljati. Siromaki naj je majo brezplačno, od bogatejših pa zahtevajte naj plačajo na tisti čas, kak šte njim je davali. **Celec F. M. Sobota.** Počakamo. Sporoči bivšim beogradskim delavcom. **R. J. M. Sobota.** Šumarsko odelenje Zagreb. **K. M. Ljubljana.** Celi dopis nam dodošljji, prle ne moremo ocene napraviti. To vala pri vsakem uredništvu i na falate se ne da razpošiljati. **Kolomanko A. Korovce.** Peneze za kalendare z zahvalnostjov sprejeli. **A. Kozar Sv. Miklauž.** Lani ste meli Novine i M. List. Cena je bila 40 Din. Plačali ste 32 Din. Zato ste bili ešče dužni 8 Din. Peneze sprejeli i vam túdi brezplačno poslali kalendar. Na novo leto mate tak plačano 8 Din.

K ODAJI

je eno malo verstvo v ŠRATOVCI št. 10. 8 minut od Radeina. Lepi sadni vrt. dve njivi en mali travnik približno vse vküper 3 plüge. Hiša je zidana i slamov pokrita

POTREBÜJE

se več polski delavcov. Što šče iti naj se zgłosi pri HACKL JANOŠI v Bodonci.

Eno lepo verstvo je k odaji v Črešnovci.

Obstoji iz 8 plügov zemlje vse v ednom falati doma njive, travnik, les, gorice. Hiša stoji pri glavni cesti in je zdaj gostilna vu njej. Küpci se naj zglosijo v SRATOVCI pod št. 10.

Podpirajte „NOVINE“!

Prekmurski dijak.

Naše dijaštvo.

Mi Prekmurci smo skoro vsi iz km čkoga roda. Kmečko življenje pa ma telko potišči, telko brig, skrbi pa nevol, ka se človek ves potopi v nje i se dosta ne briga za se druge, ka je ne s kmetijstvom naravno v zvezi. Gđa pridemo vküp, od koj je navadno guč? Samo to: Kakše senje je bilo, kakšo ceno ma živina, počem je te ali on odao, kelko arende što plača, kak de se zemla delila itd.

To vse je dobro i potrebno. Pri tom pa ne smemo pozabiti na drugo bogastvo, na drugo vrsto kinčov, od šterih, istina, si nemremo jemati za svoje vsakdenešnje življenje ka pa kak bi radi kak to delamo z našov zemlov, štera nam vsakše leto rodi. Vendar pa Bogi hvala ka te kinče mammo, čiravno so ešče skriti, kak skrita klika v v zrni, štero sejamo. Te kinč, to semensko zrnje je naše dijaštvo vse, posebno pa v Murskoj Soboti gđe ga je največ. Pa se dobijo ljudje, ki toga dijaštva nemrejo viditi, proti njemi gučijo, se delajo norca ž njega.

So, ki pravijo: »Ja, ka pa njemi trbej v vekše šole hoditi! Gospoda bi rad špilao, tam samo sidi, ga je vtraga delati.«

Tak guči samo tisti, ki se je nikdar ne marljivo včio. Ja, te je pa včenje resan brezi trüda, je resan znamenje nemarnosti? Kelkokrat bi dijak raj šo na njive ali drugo delat kak pa v šoli več vör sedo pa se včio. Kelkokrat že dijakovi mlajši i starejši bratje doma sladko spijo, on se pa more pripravlati za drugi den. Zdaj pa, či si ešče ne ve pomagati ar ne razmi kak more delati. Nego delati more, napraviti i navčiti se mora, ovači „spadne.“ Tüdi to se zgodi. Po zdajšnjem redi trpi šola pet vör od osme do edne popoldne. Zdaj pa pomislimo. Mladi dijak ali dijakinja, v letaj gđa človek najbolje raste, je kak živo srebro, pa more tam štiri vöre sedeti, poslušati, odgovarjati, pazlivi biti. Poudne odzvonj, čas bi bio jesti. Njegovi domači se lepo k stoli spravijo on pa mora ešče edno vöro biti v šoli. Poznam dijake, šteri se po obedu sedejo k deli pa se včijo notri v kesno noč, do pounoči tüdi včasi. Kak rad bi šo k počitki, pa ne vüpa, dokeč nema vsega vredi. Po zimi, gđa ljudje doma lepo hrbet na peč pritiskajo ali ešče spijo, dijak že gazi mimo zaprtih hiž i si dela ter. včasi več kak edno vöro daleč. Pride v šolo, ves zmantrani, moker, namrženjeni, zvün toga ga pa steple strah, či do ga pitali pa nebi znao. Tüdi to se zgodi. Če te dijak šče kaj postati, mora po šoli napraviti nazaj domo ravno tisto pot, naj bo kakšašte zima ali blato ali dešč. Jeli ka je to ne nikaj nemarnajaškoga, nikaj preveč gospockoga. Zato marlivi dijak zavolo svojega trüda i trpljenja zasluži vse spoštüvanje i pomoč.

So ešče ki pravijo: »Zakaj hodijo v vekše šole, naj raj doma delajo, pa de več haska ž njimi!«

Nindri je ne zapisano, ka bi mogli biti vsi doma, kmetje ali rokodelavci, meštri. To tüdi nebi bilo dobro či bi vsi ali zvekšega hodili v šolo. Potreben je kmet a ravnotak je potreben šolani človek. Brezi toga nebi mogli naprej. Brezi šola-nih ljudi mi nebi meli ne železnic, ne hajovov, ne mašinov, ne fabrik, pa ešče na jezere drugih dobrot za človeka. Vse iznajdbe teh dobrot pa so sad vnogoga včenja možov, šteri so nigda bili tüdi navadni dijaki kak so naši. Tüdi vsefele uradniki so potrebni, ar država brezi njih nebi mogla vladati nad milijoni. Či je kak uradnik ne kak bi mogeo biti i či se je komi zamero, zatogavolo je ešče ne pravično gledati na dijake, rekši: Tej se včijo nas gültiti! Istina, ka se pleve vsešerom dobijo, nego zvekšega dijaštvo ostane dobro, či je samo v dobrih rokaj, da je dobro vzgojeno. Takše dijaštvo si želemo ar znamo, ka do nam na velko pomoč kesnej.

Mali oglasi.

Amerikanski mašin za marho briti se oda v Črensovci pri Hozjan Marki. Što šče küpiti se lejko saki dni zglesi.

Sprime se küharica na orožniški postaji v Dobrovniku.

Za PREKMURSKO TISKARNO v Murski Soboti IZIDOR HAHN.

GOSPODARSTVO.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	200 Din.,
„ žita	200 „
„ „ ovsa	185 „
„ „ kukorice	155 „
„ „ ječmena	185 „
„ „ hajdine	270 „
„ „ prosa	225 „
„ „ pš. otrobi	120 „

2. Živina.

govenska:	teoci:	svinje
v Zagrebi 1 kg. 8—8 50 D. 8—10 D. 14—16 Din		
v Ljubljani „ 8—8 50 D. 8—10 D. 14—16 Din.		

3. Krma

Sena m. 100—125 D., slame m. 50—100 D.

Zagrebečka borza.

dne 16. marca 1926.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 56.85
Schiling	D 7.98
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.69
Nemška zlata marka	D 13.80
Francoski frank, 1 frank	D 2.07
Madjar. K. 100 (nova em.)	D 0.079
Švic. fran., fr.	D 10.93
Talijanske lire, 1 lira	D 2.26
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcv 9.165.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“

I. HAHN pri ERDŐŠI BARNABÁŠ
trgovina s papirjem, trgovci z papirom igra-
s pisarniškami in šol- čami v M. Soboti št.
skimi potrebščinami. 180. poleg r. kath.
Prekmurska tiskarna cerkvi ino pošte.
v Murski Soboti.

K odaji je „MARŠAL“ mlatil-
na peč za 6 konjski
moči i 48 colno »UM-
RATH« gümno z mre-
žov za detelično seme mlatiti. Oda se
prosto za vsako primerno ceno. Pogledne
se lahko vsaki den pri:

Gyoha Ladislavi v Genterovci
hiš. šte. 71.

ZARENDE

se da prostor za trgovino i pisarno na
Glavnoj vuli v Murskoj Soboti. Več se
leško zvedi pri Dr. GEIGEROVOJ
vdovici istotam.

Podpirajte „NOVINE“!

Gostilničarska zadruga v D. Lendavi

priredi dne 22. III, 1926. predpoldnom ob 10 uri
v gostilni Horvat v Beltinci

III. letni redni občni zbor

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika za leto 1925.
2. Obračun za leto 1925.
3. Dovršitev tekočih vprašanj.
4. Proračun za leto 1926.
5. Demisija odbora.
6. Volitev novoga odbora.
7. Slučajnosti.

Člani zadruga se pozivajo za natančno i polno
številno udeležbo. Pol ure kesneje se v istoj sobi
in istem dnevnem redu sklepa ob vsakem številu
navzočih članov.

Prvovrstni

polemendolski i trapistovski sir pa
vse vrste salamê i klobase po naj-
nižišoj ceni na drobno i debelo
ponüve delikatesna trgovina
ANGELA ČEH-VRŠIČ v Ljutomeri.

Konjerejci!

Najlepši žrebci belgijske pasme
se spuščajo proti od-
škodnini 75.- Din.
na pristavi
Nemščak
veleposestva BELTINCI

KRASNO POSESTVO

na romantičnoj legi v Gornjoj Radgoni, okoli
30 plügov zemle se oda kak stoji i leži.
Na imanji stoji lepa ednonadstropna hiša
»Vilia«, poleg je marof, viničarija i vse
drüge potrebne hrambe, vse zidano i s čre-
pom pokrito pa lastiven stüdenec. Poleg so
lepe gorice, sadovnják, njive, senožeti i log.
Tüdi dosta govenske živine, konji, svinje,
kola, pohištvo itd. Imanje je vse vküp, pri
velkoj cesti i blüzi železnične postaje. Pis-
ma prosim na upravništvo lista „NOVINE“!

HRANILNICA I POSOJILNICA v Črensovcih

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo ino svetek

Obrestüje hranilne vloge (navadne) po 8⁰/₁₀; vezane vloge
proti šest mesečnoj odpovedi pod 5000 Din po 9⁰/₁₀,
vezane vloge od 5000 Din najviše pa po 9¹/₂⁰/₁₀.

Vlog stanje je že nad dva milijona.

Kmetski penzi se naj vložijo v kmetske hranilnice i naj slüžijo v hasek našemi
kmetskomu lüdstvi. Zavüpaite nam penze, za štero dobro stojijo naši kmetje z
vsov svojov vrednostjov, ka većim sirotam je lejko posodimo na fal intereš.

Za PREKMURSKO TISKARNO v Murski Soboti IZIDOR HAHN.

Izdajatelj JOŽEF KLEKL

Urednik: IVAN JERIČ.